

Ludwigbaka

Kiadja a 65.- gyalog ezred
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A cs. és k. 65. gy. ezr.
Tábori újsága.

A befolyt teljes összeg az ezred
szervegy és órva alapját gyarapítja.

A baka.

Írta: v. MÖLLER Károly alezredes,
ezredparancsnok.

Ha Petőfi ma élne és ma írná meg János vitézét, akkor János vitéz bizonyára gyalogos, baka lenne.

Elméletben már a háboru előtt is a fegyvernemek fejedelme volt a gyalogság. Ez természetes is. Hisz már előre tudtuk, hogy nekik kell a legnagyobb terhet viselni a háboruban. De hol volt akkor harc? Hol volt háború? Talán Kinában, esetleg a Balkánon, amely — sajnos sokak számára még nálunk is Kína volt. A monarchiában nagyon kevesen gondoltak egy közeli háboru lehetőségére és vigan lubickoltak a béke zavartalan vizeiben. Ezek szemében a gyalogság nagyon egyszerű valami volt. Hiszen nem viselt aranyzsinórt, nem ült lovon — vagy ha ült, hát nagyon rosszul — és különben is „csak gyalogság” volt.

Midőn az utolsó évtizedben a csapatszolgálat alóli menekülés járványszerűen fellépett, természetesen a gyalogságtól menekültek a legtöbben. Magyarországon egyébként bizonyos részvéten közönyösséggel néztek a bakákra, különösen a közösökre. És a szüklátkörü közvélemény előítélete majdnem odáig vezetett, hogy sokan szégyelték rövid kabátjukat.

S ekkor kitört a háború! 1914-

ben, a forró augusztusi és szeptemberi napokban kik rohantak ujjongva a halálba? A bakák! És kik állták makacsul utját az áttekinthetetlen orosz tömegnek, kik küzdöttek elszántan újra és újra, még halálos kimerülten is, amikor ezek közül már csak néhányan maradtak? A bakák! Kik küzdöttek végig mellig erő hóban és jégben minden idők legnagyobb csatáját, a kárpáti csatát, hogy Magyarországot megvédjék? A bakák! Kik söpörték ki szélvész módjára az oroszokat 1915. nyarán Galicziából és Lengyelországból? A bakák! Kik törték meg vas ellenállással az orosz áradatot 1916. nyarán? A bakák! Kik álltak meg dacosan, mint félistenek rendíthetetlenül és semmi áldozattól vissza nem riadva? A bakák! Kik morzsolták szét minden alkalommal a többszörös ellenséges tulerőt? A bakák! És kik öntözték vérükkel a szerb erdőségek nyirkos talaját? A bakák!

Kérdezzétek meg odahaza a népet! Kérdezzétek meg az apákat, anyákat és gyermekeket: „mi volt a te esetleg hősöd?” Legtöbbször azt fogjátok hallani: „baka volt!” A népnek a maga hőren kellett megtanulnia, hogy a baka áll az első vonalban, hogy a baka vérzik az első sorban és tömegesen esnek el. Egy óriási változásra fog ez a körülmény vezetni a gyalogság megítélésében. Papiroson — már eddig is a gyalogság volt a

fegyvernemek királynője, — most azzá lesz a valóságban is. Ép elég vérrrel szerzett jogot a megbecsülésre!

Megértük azt a ritka látványt, hogy azok, akik békében az előnyökben és kedvezményekben részesített fegyvernemekhez tartoztak, most önként jönnek a gyalogsághoz, hogy közvetlen közelből vehessék fel a harcot ellenségeinkkel. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy a többi fegyverneméknél nincs szükség talpig emberekre. A mi fegyveres erőnk összes nevei igen jók. Hanem hogy inéigis egy jellemző példát mondjunk: hogy harcol ma a lovasság? Nemde gyalog, ép úgy mint a gyalogság. És vajjon a gyalogság ma is csak lábakból áll és félannyi Manlicherből — mint békeidőben? A gyalogsági ágyukat, akna- és gránátvetőket ma a gyalogság használja és a gyalogság szolgálja ki. A gyalogság maga robbantja fel az ellenséges akadályokat és hidakat, — nincs szüksége hidászokra. A gyalogság maga építi ki állásait — békében ezt még a műszaki csapatoktól is alig követelték meg. A sok gépfegyver egy egész új műszaki elemet vitt a gyalogságba, áldozatkész fiataiságunk tódul a vadászszázadokhoz és gránátos osztagokhoz és bizony a gyalogezrednek ma több lova van, mint akárhány lovasezrednek.

Békében afelett töprengtek, hogy azt az 5-6 gépfegyverlova hozzáértően tudja-e vajjon

kezelné a gyalogság. Ma, ha egy gyalogezred állásban, vagy harcban áll, akkor a parancsnoka gyakran még néhány táborigyűléssel, tarackkal, nehéz üteggel, hidászokkal és utászokkal rendelkezik, távbeszélő-szakaszok, fény- és lángszórók állanak szolgálátára és még sok minden, ami szakaszt benépesíti. Vajon ez a gyalogság még mindig az a közönséges „csak gyalogság”? Részben az, de részben nem az! Mert a gyalogság szelleme ma is az, a mi a régi volt. Az a magasztos, támadó szellem, mely 1914-ben csaknem tüzérseg és gépfegyverek nélkül — hol volt akkor aknavető pusztaszuronnyal rontott be az összes ellenséges állásokba. Ez a szellem az, amit még békeidőben neveltek a gyalogságba, amit olyan részvétellel neveltek, amit a szerény, fennhéjázást és kalandorságot kizáró munka oltott a gyalogságba.

De mégsem a régi gyalogság! Mert a szerény gyalogság ma önértékes, büszke ruhájára, mely már annyi sok sebet takart.

Talán akad majd egy magyar költő, akinek elég tehetsége lesz, hogy a gyalogság eposzát meg-

írja. Hisz mik voltak ehhez képest a Niebelungok? Ez az eposz egy magasztos dal legyen, mely milliók szenvedéséről, hősi küzdelemben elért haláláról beszél. Ez az eposz nem egy pusztai könyv lesz, hanem a magyarok bibliája.

A gyalogsági harc csak nagyritkán áll egy kurta rohamból, mely minden félelmet, habozást, elővigyázatosságot, gondolkodást teljesen kizár. A gyalogsági harc legtöbbször egy hosszantartó, makacs küzdelem a győzelemért. Napokon, heteken, sőt hónapokon át áll vagy guggol a baka árkában és néha alig védi valami az ellenséges tűz ellen.

Előtte egy nehéz gránát csap le. Föld és vasdarabok szökőkutyanánt szökellnek a magasba, mellette, előtte és mögötte gyalogsági lövedékek furódnak a talajba. Jobbra tőle egy akna robban és embereket szakít darabokra. Balról gépfegyverek idegtépő kattogása hallatszik és folytonosan sapkáját horzsolják a tömegeket ölő golyók. És ez így megy folyton-folyvást — a végételenségig. Legalább is azt hiszi az ember, mert gondolkodását nem tompítja az attakra rohanó

lovak dobogása, hanem ép ellenkezőleg a tűzben szokatlan erővel dolgozik. S akkor azután ezer és ezer orosz torokbőrszisszhangzik az „U—á” kiáltással, hogy husz jut egy bakára vagy még több. Rohamra jönnek és ordítanak, mint a pokolból. És a baka mégis nyugodtan szemel el puskáját, nem törődik a szenvedésekkel és úgy viselkedik, mint a lőtéren. A gyalogság gépfegyverei zavartalanul csicseregnek halálos dalukat az ázsiai hordák fülebe, ezek pedig folyton és folyton új tömegekben jelennek meg a tüzérseg tűz alatt ugyszólván elfujt akadályok ellen s akkor a baka — aki már nem is ember, hanem félisten — a zigránáttal, puskatussal és szuronnyal, sokszor a fogaival körmeivel teszi őket ártalmatlanná.

Azt kérdelem ezek után: van-e a gyalogságnak joga, hogy nevezze magát a fegyvernemek fejedelmének?

Vegyék le kalapotokat berezempléni és szabolcsi polgárok! Hős bakáitok előtt! Mert a hős vanőtök gyalogezred legérsége nem az utolsó a méltó büszke magyar gyalogság köz-

TÁRCA.

Az orosz, meg az asszony.

— Háborus történet. —

I.

— Csak hátra! Hátra! — kiáltotta a kalauz hatalmas hangjával. A legénység hátra.

A hatalmas, atléta termetű, drótbajuszu kalauz nagy, lassan mozgó tömeget hajtott maga előtt. Katonák mentek szabadságra a frontról. Magyar katonák. Nehéz hátizsákjuk alatt csak úgy görnyedeztek a lehetetlen színű, égésfoltokkal telehintett kabátu harcosok. Zsákokat, dobozokat, ládákat és kosarakat cipelték vállukon a hátizsákon kívül. Majdnem mindegyiknek cigarettája vagy szivar égett a szájában.

A tömegből Béres Pál gyalogos hatalmas alakja emelkedett ki.

— Csak hátra! Hátra emberek!

ismételte a kalauz fáradhatatlanul.

Béres Pál a foga közül szót odatartott a kalauznak:

— A harctéren mindig csak azt kiáltják nekünk, hogy „előre” — itt meg már küldik a szegény katonát hátra?

A kalauz nem válaszolt. Keztyűs kezével megpederte bajuszát és jobb kezével, melyben a lyukasztó szárszámot szorongatta, hajlotta fel a legénységet a harmadosztályú zsufolt kocsiba.

A vasuti kocsiban ember ember hátán szorongott. A sok cók-mókot mindenki szem előtt tartotta, nehogy lába személtve őrjöngő csomagoknak. Mindenki a másiktól féltette a holmiját.

Pár perc múlva hallatszottak is ilyenfajta felkiáltások:

— Hol a pipám?
— Hol a kenyérem? Ide tettem le az elébb!

— Te vetted el!

— Vette a fene!

Béres Pál maga alá tette a holmijait, ráült és rövidesen mély

álomba merült. A felső teste ki-előrebukott úgy, hogy vitézségi érzései lelégtak, mint a házeről a jégcsapok. Fáradt volt nagyon kimerült. Egy évig harcolt egyfolytában az orosz harctéren. Végigküzdötte a legforróbb ütközeteket és csak különös véletlen mulott, hogy még megmaradt. A háboru elején már egyszer megsebesült. Szitává lőtte az oroszok testét. Egy évbe került, amíg ki-gyógyult.

Most megy haza szabadságra... A lövészárokban az utolsó napokban a kiváló hős, Béres már nagyon gyáva volt, mióta megtudta, hogy szabadságra megy. Minden fegyvergolyó szisszenésére lekapta a fejét és szivdobogást kapott akkor is, ha a saját ágyúink lőttek.

Századparancsnoka meg is fedte egy alkalommal:

— Nem ismerek magára Béres Mi van magával?

— Magam se tudom hadnagyról.

— Biztosan az asszony

A hatvanötösök diadala.

1917. március 15. —

Sötét nyirkos éjszaka borult a Ludwig-bakák és a vitéz 73-ik orosz gyalogezred egymáshoz nagyon közel fekvő árkaikra. Ahová lép az ember hó, jég és víz mindenütt. Ezen a fekete sötét éjszakán Klein Fülöp a vadászszázad őrmestere Schwartz Mór és Bede Béla gyalogosok támogatásával, nem törődve az ellenséges figyelő-őrökkel, dacolva minden veszéllyel, átvágja saját akadályaink sűrű hálózatát. A vadászszázad, gránátos-osztag és a roham-iskola hős bakái feszülten figyelnek az éjszakában.

szabadság miatt lett maga egyszerre olyan felénk?

Béres lomhán rázta meg nagy bozontos fejét és tovább ásott a lövészárkon. Ásta a nedves, ragadós galíciai földet. Ásta mindig mélyebben, lassan, tempósan és közben haza gondolt az asszonyra, a kis fiára. Vajjon mit csinálhatnak most otthon?

2.

Reggelre megritkultak a vasuti kocsiai. Mire Béres felébredt, már eltűntek a szemei elől a nagy hóval borított hegyek.

Ismertős, kedves tájakon robogott vele a vonat. Felállott. Forró homlokát az ablaküveghez nyomta és kifigyelt. Nézte a dombokat, a völgyeket.

— Ez jó állás lenne ott a dombon. Jó támaszpont. Ott nem jönne át a muszka. Ez a vízmosás se rossz itt ni.

Később, ahol sik szántóföldek kergették egymást ezt gondolta Béres

— Itt bolátná az orosz tüzéség

Éjfél után 2 óra. A pokol pontosan megnyílik. Száz és száz ágyutörök dühösen ontja tűzét, bőséges aknavető, kattogó gépfegyverek és ugató gyalogsági ágyúk tüzeleése félelmetesen reszketteti meg az alvó éjszakát. Rázúdul az orosz árkokra, behatol minden egyes zugába, csörögve ráhull a drótakadályokra és sikoltva söpri végig az állások mögötti terepet. Az ellenséges zászlóalj-parancsnok szállására két ágyú állandó disztűzet bocsát. Az orosz először elnémul, de néhány perc múlva összeszedi magát. Először fegyverrel, gépfegyverrel majd tüzéséggel tüzel — de csak annyira, amennyire ezt a betörési hely felőli tájékozatlansága és harci eszközeink jól meggondolt, tervszerű összműködése engedi. Rögtön felismerjük, hogy az ellenség nem vette észre elég gyorsan támadó pontjainkat. Azt hitte, hogy más helyen támadunk. Tíz perc múlva ágyúinknak pokoli tüze a hátsó, orosz összekötő vonalakra helyeződik át, áttörő csoportjaink tüstént kirontanak s valamennyi előtt Diez hadnagy rohamjárőrei és gyalogsági hullámai Harmath, Kovács, Lázáro-

a terepet. A konyhák nem tudnának nappal a stellungig jönni.

A vasuti sínek mellett kis fiúcskák ültek pástortüzek mellett. Kalaplengetéssel és kiabálással üdvözlötték a száguldó vonatot.

Béresnek eszébe jutott a kis fia:

— Mit csinál most a kis Ferkó? Biztosan megnőtt nagyon

A tájak egyre ismerősebbeknek tűntek fel előtte. Nini. hisz ez már a Kovácsék majorja, ez meg a Soós Károly szőlője.

Izgatottan kapott a holmiai után, magára szedte és noha még fél óráig tartott az ut hazáig, ezt az utat már az ajtó előtt, kilincse tett kezekkel tette meg.

A kis őrháznál megállott a vonat. Béres nekiindult a hosszú országutnak. Minden fát, minden követ ismert. Boldogan rakta a lépéseket. Olyan erőt érzett lábaiban, hogy akár a világ végéig is el tudna gyalogolni. Csak a térdei reszkedtek meg néha, maga se tudta, miért.

Amikor szembe jött valami asz-

vics, Kaselyák zászlósok, Klein őrmester, az elesett Szita hadapródjelölt, Reiter önk. káplár, Fischer káplár és Cwickel örvezető vezetése alatt. Ellenálhatatlan rohammal átrohannak az orosz drótsoron, több egymás mögötti árkon és behatolnak az ellenséges főállásba. Minden úgy történt mint egy gátrepedésnél: villámgyorsan és ellenálhatatlanul. Legelőször Klein őrmester veti magát az elkeseredetten küzdő orosz csoportra, egyet torkon ragad és azonnal harmat foglyul ejt. Tüstént utána — amennyire azt a drótakadályok engedték — a többiek is beugranak az árokba. A becsület és dicsőség versenyfutása volt ez, gunyos kacaj a Halál borzalmain! Magyar bakák mentek rohamra! Jobbra és balra fordulnak az árokban. Kézi gránát, (A Ludwig bakák kedves harci eszköze) szurony és puskatus dolgozik. Patakokban folyik a vér. Orosz hullák hevernek mindenfelé. Az ellenség elmenekült! Hová? A kétségbeesés gondosan előkészített zárótűzünkbe kergette őket. Ujra a halottak százaival fizetnek. Nagyon kevés orosz kerülhetett épségben vissz-

szonyféle hát majd összeesett az izgalomtól.

Nem, nem a felesége. Vagy egy óráig gyalogolt már amikor szemébe tűnt a kis falu torya. Hej! mennyivel másképp is fest ez mint a hasas galíciai orosz templomok fatorya

Annyira sietett, hogy szurát érzett a bal mellkasában a szive-táján.

Béres bosszusan mormogta magában:

— A zanyját csak most ne legyen maródi erre a pár szabadságos napra.

Lihegett és melle zakatolt, mire a falu végére ért.

A szép tavaszi nap már melegen sütött. A nedves fagyos föld möhön szivta magába a meleget és párás sóhaja ott uszott a patak fölött. Béres tüdeje nem bírta ezt a rég nem érzett illatos földszagot. Majd összeesett az izgalomtól. Kétségbeesve nézett szét.

Tekintete egy bodzafán pihent meg, amelyből friss zöld haj-

sza. Tizenhetedikén még mindig sátorlapokba burkolt hullákat cipelnék az oroszok.

Keressük balra és jobbra s meg is találjuk a más helyen betört csapatainkat, melyek közül egyiket szintén hatvanötös, Schumnitzky hadnagy vezetett. Egy kilométer szélességben elfoglaltuk az orosz állást. Az ellenségnek több száz főnyi veszteséget okoztunk, 26 embert foglyul ejtettünk, 2 gépfegyvert és egy aknavetőt zsákmányoltunk. Mi alig szarvendtünk veszteséget. Jobb szárnyunkon hiába kísérli meg az ellenség, hogy megverjen. Rajtuk kívül nincs több élő orosz az állásban. Viszszatérhetünk!

Az egész dolog körülbelül háromnegyedóraig tartott. Célunkat mindenestre gyorsabban értük el, mint amennyi ideig előkészítő munkám tartott. Ez több napot és éjszakát vett igénybe, mert a legapróbb részlettel is számolni kellett. Olcsón kellett nagy eredményhez jutni s meg akartam tartani a fiukat a hazának, a gyermekeket az anyáknak. Munkám legnagyobb részét eredményezték tartom, hogy ez a szándékom kiválóan sikerült, bár az elismerten

kiváló orosz gyalogezred vitézül küzdött. Nincs becsesebb mint az ember!

Március 15-ike dicsőséges napja a hatvanötödik gyalogezrednek, különösen a híres és ép derekassága miatt általam kissé elkényeztetett vadászszázadnak és kiváló vezetőjének Diez hadnagynak. Hiszen a két és fél éves háboruban a vitéz Ludwigbakák az eredmények egész sorozatát mutathatják fel, de ezek között egy sincs, mely oly gyors és elhatározó lett volna, nekünk olyan kevés, az ellenségnek pedig oly sok vérbe került volna. A kiképzés fáradhatatlan munkája elnyerte jutalmát.

Nem mulaszthatom el megálapítani, hogy a hatvanadik testvér-gyalogezred gyalogsági ágyus osztaga is kiválóan működött sorainkban Bihar hadnagy irányítása alatt.

Követő napon az ezredparancsnokság székhelyén a hadosztályparancsnok és én tüzttem fel a hősök mellére a vitézségi érmeiket.

A vállalkozás alkalmával 147 kitüntetést szerzett a hatvanötödik gyalogezred. Ezek között 27 nagy ezüstöt (2 másodizben), 45

kis ezüstöt (1 másodizben) és 75 bronz vitézségi érmet (7 másodizben). Ezek a kitüntetések eleget beszélnek embereink vitézségéről.

Kovács Gábor és Kaselyák Béla zászlósok s Klein Fülöp magasabb kitüntetésre lettek felterjesztve. Természetesen tiszték is kitüntetésre lettek ajánlva, mert a roham csapatokon kívül Becske főhadnagy gépfegyveres osztaga, Liskó és Panek főhadnagyok, Beliczky, Klisszenbauer, Thanhoffer, Makay és Vajthó hadnagyok, a Jónás zászlós parancsnoksága alatt működő hatvanötös gyalogsági ágyus-osztag, a Reich főhadnagy vezetése alatt dolgozó aknavetők kiválóan működtek. Fritsch kapitány az előkészítő munkák irányításánál szerzett érdemeket.

A vállalkozásnál elestek:

Szitha Sándor hadapródjelölt, Forezsán Henrik gyalogos, Katona József, Skerbut Ferencz (roham-iskola), Selner Dezső (vadász), Porner Károly káplár (roham-zászlóaljából).

Hazánk és szűkebb hazájuk gondoljon kegyelettel reájuk.

v. Möller, alezredes
ezredparancsnok.

tasok rügyeztek ki a meleg nap-sütésre

Egy csomó gyerek játszott katonásdit a falu végén. A nagyobb fiuk nemzeti színű zászlóval a kezükben fakardokkal védtek a homokvárat az „oroszok“ támadása ellen. A gyerekek ügyet se vetettek a katonára, aki megállt és mosolyogva gyönyörködött játékuiban.

A játszó gyerekek között megismerte Béres a fiát . . . Remegő, bizonytalan hangon kiáltott oda neki:

— Ferkó!

A kis fiu hirtelen hátranzett és nagy szemekkel meredt a rongyos katonára.

— Ferkó fiam nem mersz?

A papircsákós fiu még egy pár pillanatig tétovázott, aztán hatalmas ugrásokkal vetette magát apja karjaiba;

— Édes apám! kiáltotta . . .
Édes apám!

Többet nem tudott mondani.

Béres se szólt egy szót se. Va-

lami szorongatta a torkát
Valami fojtogatta

Összecsókolta a fiát ahol csak érte és arcán, a lövészárók sarától piszkos, edzett, sovány arcán fekete patakként csurogtak a könnyei . . .

Elindultak a falu felé. Hosszu darabon haladtak már egymás mellett szótlanal, amikor a kis Ferkó megszólalt:

— Mit hozott édes apám?

Hoztam én neked mindent fiam . . .

— Kardot is hozott?

— Azt is fiam. Muszka kardot . . .

— Katonaruhát is?

— Azt is. Meg igazi srápnelt is hoztam, meg golyókat, amiket nekem küldött a muszka . . .

Haza érkeztek. Béres már behunyott szemmel is tudott volna menni. Meleg tekintettel üdvözölte a kapukat, kerítést meg a gémes kutat.

— Nini . . . a kerítés itt ki-dült . . . No majd megcsináljuk ugy-e Ferkó?

A ház üres volt.

— Hol az anyád Ferkó?

— A kertben édes apám . . . és már szaladt is hátra, mintha puskából lötték volna ki.

Édes anyám! Itthon van édes apám . . .

— Ne beszélj.

— De itthon van . . .

Az asszony arcát hirtelen előntötte a pir. Majd kicsattant. Hirtelen letisztította földes kezét és futott egyenesen neki az urának.

Szótlanal esett a vállára és nyomában megeredtek a könnyei

— Isten hozta mondta szépegve, megyek gyorsan megmosakozom, mert olyan piszkos vagyok, mint a kéményseprő . . . Salátát meg zöldséget vetettem a kertben.

3.

Másnap Béres ragyogó tiszta fehér ingben, megmosakodva, kifelve, kifésülködve ült az asztalanál és falatozta a jőféle hazai szalonnát friss ropogós fehér kenyérral . . .

Az asszony ott sürgött-forgott körülötte. Az arca lázban égett.

Husvét.

Harmadszor köszönt ránk a halál mezején az élet ünnepe. Harangok szava hívogatón nem csendül felénk, az édes otthon messze van tőlünk, de lelkünk hazaszáll s gondolatban szívünk szeretteivel együtt sietünk a szent ünnepen Istennek házába, hogy hallgassuk a husvéti örvendetes üzenetet: A Nagypéntek gyásza elmúlt, az igazság győzedelmeskedett a hamisságon, az élet a halálón — az Úr feltámadott!

Az igazság győz a hamisságon, az élet a halálón! Otthon az

anyák, hitvesek ezreinek fájdalmas, összetört szívét ez a husvéti szent hit vigasztalja meg. A hamisság ellen való küzdelmünkben, szemben a halállal ez a hit ad erőt nekünk is. Itt, ahol minden perc azt hirdeti nekiünk, hogy ez a földi világ a pusztulás, a halál, a bizonytalanság birodalma, lelkünket valami kibeszélhetetlen vágódás fogja el a romolhatatlan, az örökkévaló után. Ezt a bizonytalan vágyakozást és reménykedést boldog bizonyossággá teszi a keresztyén emberre nézve a feltámadott Idvezítő: „Én élek, ti is éltek!” Az örökélet hite megoldja előtte a földi élet rettenetes talányait, visszásságait. — E hit nélkül a föld borzalmas temető, amely könyörtelenül elnyel mindent: örömet, boldogságot, szépséget, fiatalságot; megmérhetetlen, romokkal takart mező, amelyen az utódok tönkre tettek mindent, amit az apák építettek. A feltámadással beragogy ezbe a világba az örökélet fénye s emellett a fény mellett meglátjuk, hogy nem a gonoszságé a diadal, hanem az igazságé, hogy nem a vak véletlen kormányozza a világot, hanem az isteni kegyelem!

Jézusnak, de nemzetünknek is olyan emberekre van szüksége, akik becsületességükkel, hűségükkel fognak világolni a többiek előtt. A győzelemhez olyan emberekre van szükségünk, akik győzedelmeskedni tudnak önmaguk felett! Nyerjük meg mindnyájan magunk felett ezt a nagy benső győzedelmet s akkor azoknak a lelkében is, akik hitetlenül és elfásultan járnak közöttünk, feltámad a *husvéti hit* s édes hazánk felett is felragyog az örökélet fénye!

Ez a szent elhatározás és ez a boldog reménység tegye áldottá a mi harctéri ünneplésünket!

Fekete István, tabori lelkész.

Szerezzünk örömet hozzátartozóinknak, küldjük el a „Ludvig baka“-t a hatvanötösök tabori életének hű és szórakoztató krónikását.

Szép fekete szempillái sötét árnyékot vetettek szemére, amint szemérmesen a földre nézett.

— Tudod-e asszony mi az újság? Ezt az orosz, aki itt dolgozik nálunk én ismerem. . . Nagyon jól ismerem még Oroszországból,

Az asszony elsápadt. Béres folytatta:

Oroszországban harcoltunk akkor Krakó fölött, amikor ezt az embert sebesülten megtaláltam egy vizmosás cserjésében. Annyira kivért már, hogy szólni se tudott. Bekötöttem a sebéit és a vállamon vittem a kötözéshelyünkre. És ki látott ilyet még! most itt van nálam és szántja a földemet. Megismertem, ezer közül is megismertem volna a vörös bajuszáról meg arról a különös jegyről, ami a jobb kezén van: ördög vasvillával és fölötte egy angyal. Alatta 1886. Akkor születtem én is. Hát mit szólsz hozzá

Az asszony nem felelt. Vért-

len ajakkal szóltanul hagyta el a szobát.

Béres egy darabig utána nézett, tündődött egyet, aztán vállat vont.

— Gyere ide Ferkó az apádhhoz. Szeretsz-e?

— Édes apát szeretem. Az orosz nem! mondta duzzogva a fiu.

— Miért nem szereted az orosz?

— Mert verekszik.

Kivel no?

— Az édes anyával.

— Micsoda? Az édes anyával?

— Igen mondta a kis fiu buzgón. . . a multkor is veszekedtek édes anyával. Birkóztak. Az orosz erősebb volt és a földhöz vágta édes anyát és csókolta. Akkor én odamentem és evvel a bottal ütöttem az orosz fejét. Édes anya meg felugrott és a fejszét vágta az orosz fejéhez. . . Még most is meglátszik a seb a homlokán.

Béres arca elborult a beszéd hallatára. Ebben a pillanatban lépett be az asszony a szobába. Lisztet hozott a kenyérsütéshez.

Béres vallatóra fogta az asszonyt:

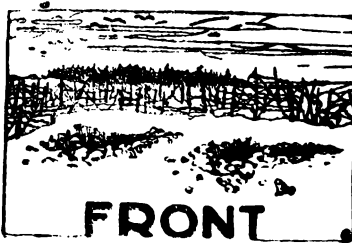
— Te asszony. Igaz az amit ez a gyerek mesél?

— Mi?

— Hogy ti verekedtek az orosz-szal, meg hogy az orosz téged megcsókol?

Az asszony zokogva vetette magát Béres lábai elé és könnyek közt vallotta meg, hogy az orosz már napok óta üldözi szerelmével és hogy már leöléssel is fenyegette, ha nem hallgatja meg. Éj szaka mindig bezárkózott előle, de nem mert semmit se tenni az orosz ellen, félt, hogy megöli. Pár nappal ezelőtt is erőszakoskodott az orosz, de sikerült kiszabadítania magát karmaiból. Kétségbeesésében a fejszét vágta az orosz fejéhez.

Béres némán hallgatta meg az asszonyt és valami mélységes nagy fájdalmat érzett valahol belül a szív táján. Hát nem elég, hogy ő küzd az orosz ellen a harctéren, még az asszonynak is harcolnia kell a muszka fajta ellen. Titokban többször gondolt a lövészárokban

— H I R E K .

Dicsérő elismerések.

A 65. gy. ezred részei, a rohamzászlóalj osztagai s egyéb osztrák-magyar és német alakulatoktól támogatva tervszerű együttműködésben a tűzsergő együttműködésben ma éjjel megrohanták és kiűrtették az orosz állásokat J . . . tól délre. 26 fogoly, 2 gépfegyver és egy aknavető ennek a csekély veszteséggel ügyesen végrehajtott vállalkozásnak a zsákmánya. A vitézül védekező ellenfeleink veszteségei igen súlyosak.

Legteljesebb elismerésemet fejezem ki a vállalkozásban résztvevő parancsnokoknak és csapatoknak a tervszerű előkészítésért és erőteljes kivitelért, amelynek eredményét az összes harciesz-

közöknek benső együttműködése hozta meg.

A hadseregparancsnok.

Szívből örülök, hogy ujonnan kinevezett hadseregparancsnokunk elismerő szavait kinyilváníthatom, köszönetemet és kiváló dicséretemet fejezem ki a pompásan sikerült vállalkozásnál résztvevő parancsnokoknak és csapatoknak a vállalkozás céltudatos megalapozásáért, vezetéséért és ügyes keresztülvitelért.

A hadtestcsoportparancsnok.

Március 14-én éjjel a 65. gyalogezred *Möller* alezredes vezetése alatt, néhány német rohamcsapat, a hadsereg rohamzászlóaljának csapatai, a hadosztálynak alárendelt tűzsergő és néhány német üteg részvételével a J . . . tól délre levő orosz állások ellen kiváló és eredményes vállalkozást hajtott végre.

26 fogoly, 2 gépfegyver és egy aknavető maradt a bátor győzők kezében. Az orosz 73. gyalogezred első zászlóaljának vesztesége óvatos számítás mellett is 3-400 főre tehető. A mi veszteségünk néhány halott és 15 nagyobbbrészt könnyű sebesült.

Köszönet *Möller* alezredesnek a 65. gy. e. parancsnokának céltudatos, pontosan kigondolt és a legpontosabban végrehajtott legapróbb részletekre kiterjedő intézkedéséért és a benső együttműködésért a neki alárendelt *Krakowka* őrnagy, *Gasteiger* őrnagy tűzercsoportjával, a dandárparancsnoknak céltudatos vezetéséért, *Christ* ezredesnek, a tűzérszakasz parancsnokának. Különös köszönet illeti meg a bátran és merészen előrenyomult hatvanötös rohamcsapatot.

Ujabb bizongíték ez arra, hogy a hadosztály bátor csapatai ott, ahol a gyalogság és tűzsergő karöltve dolgozik, mint március 15-én, mindenütt és minden időben, ott és akkor amikor akarnak behatolnak az ellenséges vonalba. Az ellenség sokáig fog emlékezni arra a kellemetlen meglepetésre, melyet március 15-én neki a *Ludwig* bakák szereztek.

Ugy a 65. gyalogezrednek, mint a vállalkozásban résztvevő tűzsergőnek, névszerint a *Krakowka* és *Gasteiger* csoportnak, de különösen a vállalkozás tulajdonképeni vezetőjének, *Möller*

is az oroszra, aki otthon helyettesíti őt, a gazdát, de mindig kiverte fejéből a sötét gondolatokat.

Mérgesen, vérpiros arccal ugrott fel és ellökte magától az asszonyt:

— Ugy kell neked! Mert cédkák, gonoszok vagytok valamenynyen

Az asszony hangos zokogással felelt.

A kis *Ferkó* is nagy sirásba kezdett és az anyja szoknyája mellé húzódott. Félve tekintett a haragtól lángoló apjára.

— Te is csak olyan vagy mint a többi asszony! Kacérkodtok az oroszral. Ingerelitek a vérét, aztán azt várjátok, hogy az orosz jámbor bárány legyen. Megfeledkeztek az uratokról, aki a harctéren pusztul az árokban . . . Talán neked is van valami eldugott orosz fattyud valahol? Mi?

— Ne mondjon ilyet . . . sikoltott az asszony és görcsös zokogással borult az ablakpárkányra.

Béres szemei vérben forogtak. Olni tudott volna.

Kivülről ajtócsapódások hallatszottak. Az orosz ment be a szobájába vidáman énekelve.

Béres egy pillanatra gondolkodott, aztán feltépte az ajtót és az orosz szobájában termett.

Pár pillanatra halotti csend, aztán erős, tompa ütések zaja hallatszott a zárt ajtók mögül. Az orosz nagyon csúnyán ordított, sirt, nyivákkolt. *Béres* püfölte az oroszt, ahol érte. Tán holtra verte volna, ha kis fia, a *Ferkó* idejekorán közbük nem áll:

— Édes apám ne bántsa már

Béres eszméletére tért. Megtanorodott. A jól megtermett szép szál orosz legény a földön fetregett összeverve.

A fejét tapogatta, amely cipőnyira dagadt. Egyre csak jajgatott.

Béres bement az asszonyhoz, aki már nem sirt, csak vö-

rös kiírt szemekkel nézett lihegő urára.

— Most majd elmegy a kedve az orosznak a más asszonyától

Belenézett az asszony szemébe. Az asszony szerelmesen simult az urához és bizonytalan hangon kérdezte:

— Nem lesz bajunk ebből?

— A halálnál nagyobb baj nem lehet és attól még nem ijedek meg.

Egyszer csak nyílt az ajtó és lehorgaszott, vértől maszatos fővel besompolygott az orosz.

Leborult a földre, keresztet vetett magán, megcsókolta a földet és az asszony ruhája szélét.

Bocsánatot kért . . .

Béres, mint aki jól végezte dolgát, odaszólt az asszonynak:

— És most adjál asszony egy kis vizet, hogy megmossam a kezemet

— ma —

alezredesnek és a tűzér-csportparancsnokának Krakowka őrnagynak, legteljesebb köszönetemet fejezem ki a legfelsőbb szolgálat nevében.

A hadosztályparancsnok.

Kinevezés. Ó cs. és apostoli kir. Felsőg 1916. augusztus elsejével ranggal tartalékos hadnaggyá nevezte ki dr. *Kerekes Béla* és *Szánló Sándor* zászlósokat. *Kerekes* hadnagy ép a legutóbbi napokban kapta meg a nagy ezüst vitézségi érmet. — Ezredparancsnokságunk tartalékos zászlósokká nevezte ki *Szobonya Lajos*, *Chmely Ernő* és *Grünwald* Nándor hadapródjelölteket. *Szobonya* zászlós súlyos sebesüléséből még mindig nem gyógyult fel s jelenleg *Trencsén-Teplitzen* áll kezelés alatt. *Grünwald* zászlós lapunk belmunkatársa, *Chmely* zászlós pedig a 9. századnál teljesít szolgálatot.

— **Előléptetés.** *Balogh* Sándor önkéntes, hadapródjelöltté lépett elő.

— **Beteggen eltávozott:** *Neuwelt* Miklós és Dr. *Nyíri* Zoltán zászlós.

— **Szabadságon vannak:** *Hegedűs* Sándor, *Liskó* Elemér és *Dolezal* Károly főhadnagy, *Diez* Günther hadnagy, *Mátinis* Kálmán r. kath. táborigaznád és *Szeberényi* Gyula zászlós.

— **Kitüntetések.** Ó cs. és apostoli kir. Felsőg másodikban adományozta a signum laudist

Rajtik Miklós és *Delczeg* Imre hadnagyoknak. Mindkettő ezredünk azon kitűnő tartalékos tisztjei közé tartozik, akik a leg-hosszabb és legeredményesebb frontszolgálatot dicsekedhetnek.

Nagy ezüst éremmel lettek kitüntetve: dr. *Kerekes Béla* hadnagy, *Harmath* Sándor, *Kálmánczy* Ernő és *Lázrovics* Sándor zászlósok.

Kis ezüst vitézségi éremmel: *Sármay* István és *Werner* Manó zászlósok.

Gergely Imre egészségügyi hadnagy és *Lukács* Imre egészségügyi zászlós a vörös kereszt díszérmét kapták a hadiékítménnyel.

— **Előléptetés halál után.** Ezredparancsnokságunk hadap-

ródjelöltté léptette elő *Szitha* Sándor önk. őrvezetőt, aki a március 15-iki vállalkozás alkalmával hősi halált halt. Ezredparancsnokságunk kegyeletes emlékeztetését róta le ezzel fiatalon elesett hősi katonája iránt. A hősi halált halt hadapródjelölt mellé sajnos — már nem tűzhették fel a nagy ezüst vitézségi érmet.

— **Hősi halál.** *Lackner* Ödön ezredünk egyik derék zászlósa március 3-án a harcúterem szerzett betegségében elhunyt. *Lackner* zászlós már hónapok óta feküdt sulyos, gyógyíthatatlan bajával Budapesten az Ilka-utcai hadikórházban. A halál végre megváltotta őt szenvedésétől. Holttestét szülei hazvitették *Miskolcra* és a *mindszenti* temetőben helyezték el örök nyugalomra. *Bajtársai* koszoru megváltás címén kétszáz koronát küldtek be ezredünk özvegy és árva alapjára.

— **Diszfokos átnyújtása** *Möller* alezredesnek. Az ezred tisztikara még január havában elhatározta, hogy *Möller* alezredesnek diszfokost csináltat a nyári harcok emlékére. Ezt a gyönyörű, ébenfanyéllal ellátott ezüst fokost nyújtotta át márc. 19-én az ezred tisztí küldöttsége *Möller* alezredesnek. A küldöttségnek tagjai voltak: *Tichy* őrnagy, *Fritsch* kapitány és *Tilzer* főhadnagy. *Tichy* őrnagy szép beszéd kíséretében nyújtotta át a diszfokost *Möller* alezredesnek. Beszédében kifejtette, hogy a tisztikar nem csak emléket akar adni ezredparancsnokának, hanem hátláját is akarja egyszersmind leróni a gondos és mindenre kiterjedő figyelemmel való vezetésért. Megemlékezett a dicső harcokról, melyeket az ezred, *Möller* alezredes vezetése alatt vívott és abbéli óhaját fejezte ki, hogy az alezredes nehéz és felelősségteljes munkáját a jövőben is siker koronázza. *Möller* alezredes röviden köszönetet mondott a kitüntető figyelemért és annak a reményének adott kifejezést, hogy a még hátralevő nehéz munkát, kipróbált tisztikarával és legénységével sikerülni fog dicsőségesen befejezni.

— **2685 kitüntetés a 65. gy. ezredben.** A háború kitörése óta az ezred tisztikara és legénysége összesen 2685 kitüntetést kapott. Ebből 197 kitüntetés jutott a tiszteknek és 2488 a legénységnek. Az ezred között statisztikánál meglehetősen hátra szorultunk — noha a 65-ösök a legvéresebb ütközetekben vettek részt de nálunk a kitüntetések mindíg szigorú mértékkel mérték. A fenti statisztika szerint a *Ludwig*-bakák havonta átlag 84 kitüntetést kaptak. Minden napra jutott tehát három kitüntetés.

— **Üdülő-otthon a legénységnek.** A hóolvadás rengeteg bajt és szenvedést okoz a stellungban levő katonáinknak, melyet azonban a legnagyobb önmegtartózkodással és panasz nélkül viselnek. Hogy derék embereink mégis gyakoribb időközönként megpihenhessenek, *Möller* alezredes az ezredparancsnokság állomáshelyén egy üdülőhelyet létesített, ahol minden századból egy-egy szakasz naponként megpihen és tisztálkodik. A pihenő-nap igen jó hatással van embereinkre, csak az a kár, hogy az oroszok gyakran zavarják őket pihenésükben.

— **Katonakarmesterünk a táborban.** A hadügyminiszterium sürgönyére márc. hó 13-án be-rukkolt táborigaz ezredünkhöz népszerű katonakarmesterünk, *Klicka* József. A fiatal karmester *Szatmáron* meglehetősen kiterjedt ismeretségnek örvendett és különösen a fiatal lányok körül ért el számottevő sikereket. Hirtelen történt elutazása miatt nem bucsuzhatott el a szatmári lányoktól, akik bizonyára szomorú szívvel veszik tudomásul kedvenc karmesterük hirtelen távozását.

— **Szerény észrevétel.** Táborigazságunk 3-ik számában többek közt két hírt hoztunk „valótlan hír” és „indokolatlan aggodalom” címen. Ezt a két hírnket érdekességénél fogva a fővárosi napilapok is átvették a forrás megnevezésével. Átvette egy táborigaz lapársunk is, de meglehetősen szerénytelenül, elhallgatta a hír forrását és a kizárólag hatvanötötökre vonatkozó hírnket szó szerint egy más ezredre vonatkoztatva s így tálalta fel olvasó-

inak. Nem haragszunk érte, hisz azok, akik laptársunkat olvassák, elolvassák a fővárosi lapokat is s így észrevették az azonosságot. Csak furcsáljuk az eljárást s a jövőre nézve megjegyezzük, hogy hireinket készséggel átengedjük laptársainknak, de a legkevesebb amit megkívánhatunk, hogy a hírek forrására utaljanak.

— **Az ötödik hadikölcsön.** Lehner hadnagy, az ezred számvevő tisztje e napokban készült el az ötödik hadikölcsönt illető kimutatással. Az összeg még ugyan nincs végleg bezárva, de már nagy változás nem igen várható. A kimutatás szerint ezredünk tisztikara és legénysége az 5-ik hadikölcsönre 42900 koronát jegyezt.

— **Tüzérség a vállalkozásnál.** A március 15-iki vállalkozásnál nagyszerűen működött tüzérségünk, akik között a miskolczi tüzerek is helyet foglalnak s méltán illette dicséret a Christ ezredes, Krakowka és Gasteiger őrnagyok parancsnoksága alatt álló tüzércsoportokat. A tíz perces pergőtűz annyira elárasztó és mindent elsöprő volt, hogy az első pillanatokban a meglepett oroszok szóhoz sem jutottak. Naponként számolnak be hivatalos jelentéseink sikeres vállalkozásokról, melyet a kiváló tüzérséggel nagyszerűen együttműködő gyalogság hajt végre. Ilyen körülmények között önkéntelenül is fel kell tennünk a kérdést: hogyan is gondolják az oroszok azt a bizonyos végső győzelmet kivívni, mert egyelőre csak egymásután sűrűn sorakozó vereségekkel dicsekedhetnek.

— **Életmentő hatvanötös.** Perbenyik vasutállomáson a múlt hó 8-án egy batyuval megrakott fiatal menyecske akart a vonatra felszállani. Alig hogy megértette kezeivel a feljáró karvasát, a vonat elindult. A menyecske menthetetlenül a vonat kerekei alá került, ha a szabadságra utazó Koczka Sándor hatvanötös örveztő, ki történetesen az ajtónál tartózkodott, az asszonyt nagykedőjénél meg nem ragadja. Így tartotta erejének teljes megfeszítésével, amíg a vonatot sikerült megállítani. A menyecské-

nek az ijedtségen kívül semmi baja sem történt, a derék tisztaluczi hatvanötöst pedig az utasok lelkesen megéljenzették.

— **A szatmári lányok.** Mult számunkban közzé tettük a szatmári lányok panaszos levelét, mely szerint a Ludwig bakák nősen jönnek a világra. Szerkesztőségünk a lefolyt két hét alatt kötetre menő tiltakozó levelet kapott a meggyanusított hatvanötösöktől. A levelek mind oda konkludálnak, hogy ők nem nők, hanem *hősök*, nem hévtelen nők, hanem névtelen *hősök*. Kisült, hogy a legnagyobb részük még igenis nőtlen és legforróbb ónjuk, hogy — meg-nősüljenek. Egyik levél írója — nem akarjuk elárulni a nevét — a következőképen végzi be sorait: „Alig várom már azt a pillanatot, hogy meg-nősülhessek. Ha valamelyik szatmári leány számít a kezemre — beszéljen a *mamámmal*.”

— **Hogy készül a táborigazságot.** *Mahlbeck* Károly festőművész és illusztrátor, akinek rajzai lapunkat is állandóan ékesítik az „Uj-idők” képes folyóiratban szellemes és ügyes rajzszorozatot készített a táborigazságot szerkesztéséről. A papirkosárba került kéziratok kiirtásán, a szerkesztőség ajtaja előtt álldogáló összes fegyvernemeket képviselő csoporton, a külföldről tudósítást hozó folyókón, a törzstiszt által diktált vezércikket tisztelegve szedő nyomdászokon, a friss híreket hozó meldereiteren és a kutyák által lebonyolított expedíción jól mulattak a hatvanötösök.

— **Olvasóink figyelmébe.** Az otthonlevők gyakran kapnak elmentés értesítéseket hozzátartozóikról. Aggódásukban fűhöz-fához fordulnak felvilágosításért s ez a kapkodás csak nagyobb zavart és aggodalmat s rendszerint nem pozitív értesítést hoz. A Ludwig baka szerkesztősége készséggel ajánlja fel e tekintetben szolgálatait olvasóközönségének és a hozzátartozók érdeklődő kérdéseire szívesen ad biztos és pontos értesítést. Fontosabb esetekben pedig levélben szolgál kimerítő válasszal.

Markotányos üzletünk.

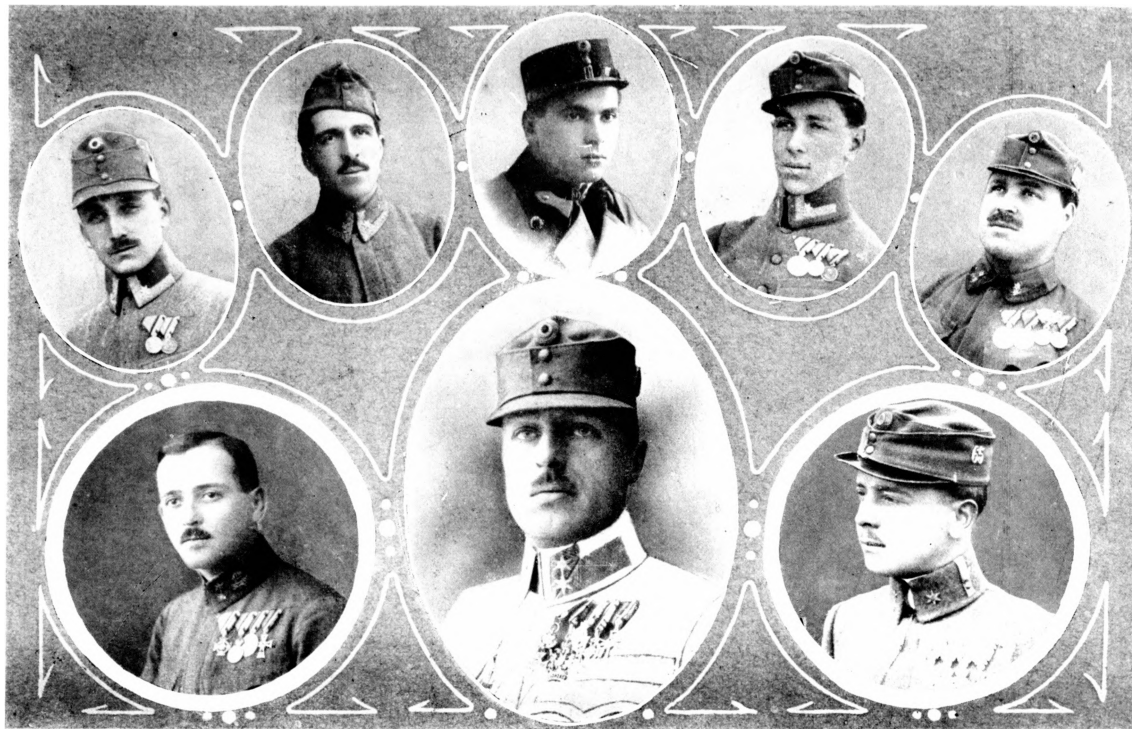
Ezredünk markotányos üzlete egyre nagyobb és nagyobb kerekben működik s már-már fióküzlettel is dicsekedhetik. Bátran merjük állítani, hogy ezredünk boltja a németek által közismerten igen jól berendezett markotányosüzletiek bármelyikével felveheti a versenyt. *Katona* főhadnagy mindenről gondoskodik s így áruban soha sincs hiány. Természetes tehát, hogy a bolt jó szolgálatot tesz a szomszédos gyalog- és tüzérezredeknek is, akik csoportosan jönnek bevásárolni a mindig raktáron levő dohányt, drogeria, pipere és egyéb cikkeket, de jó szolgálatot tesz ezredünk özveggy- és árva alapjának is, amelyet fennállásának első havában aránylag hatalmas összeggel, kerek 6000 koronával gyarapított. Ez az összeg egyelőre forgalmi tőkeként szerepel és bizonyosan meghozza a maga gyümölcsét.

Borsszem Jankó. Magyarország az a népszerű, nagyszerűen szerkesztett, ötletekben gazdag és művészi rajzokkal bőségesen ékesített humoros lapja a fronton, főképp a hatvanötösöknél és a szomszédos ezredeknel poptant nagy közkedveltségnek örvendő. A frontrendszerint hétfői napon érkezik meg, melyet a Borsszem Jankó olvasói hétről-hétre már alig várnak. Szellemes cikkei és ötletes mondásai nagy mértékben hozzájárulnak a fronton tartózkodók kedélyének emeléséhez. Vigságot és derűt árasztanak Bér, Garay, Major, Vértes és Zorád rajzai és nagyon sok viharedzett fedezéket disztelenek.

— **Megérkeztek a fokosok.** Megirtuk már, hogy Möller alezredes indítványára harctéri tisztjeink fokost fognak használni az eddig viselt botok helyett. A fokosok megérkeztek és izléses kivitelük mindenütt általános tetszéssel találkozott. A közönséges fokosok fekete ébenfa-nyéltől készültek, a fokos acélból „Ludwig-baka” véséssel. A diszfokosok feje ezüst, egyébként alakjuk teljesen azonos az acél-fokosok alakjával, melyek a diósgyőri vasgyárban készültek Allender főbányatanácsos, vasgyári igazgató tervei szerint.

A „Ludwig baka“ husvéti képes melléklete.

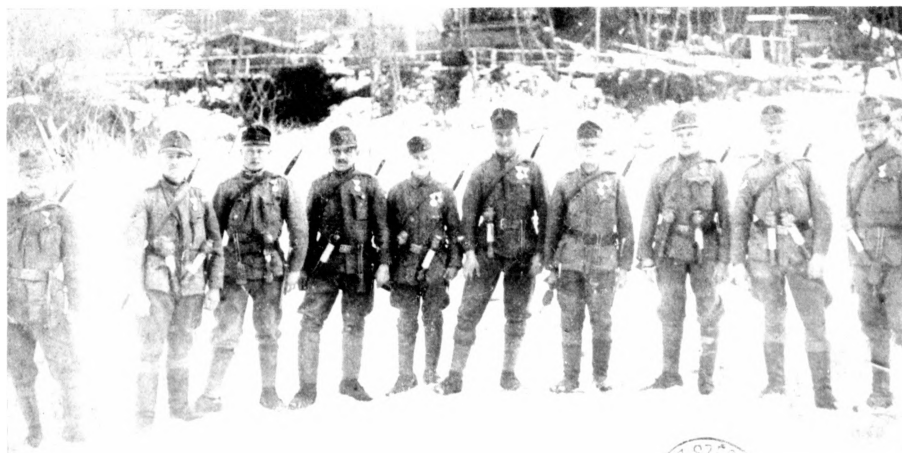
Kaselyák Béla zászlós, Kovács Gábor zászlós, Harmath Sándor zászlós, Lazarovics Sándor zászlós, Klein Fülöp őrmester
Beeske Kálmán főhadnagy, **v. Möller Károly** alezredes, Diez Günther hadnagy
ezredparancsnok.

A vadász-század roham-járőre.

Balról jobbra: Tilzer főhadnagy, Léhner hadnagy, Polnisch kapitány, László Ede főhadnagy,
F. Möller alezredes, Katona főhadnagy, dr. Weisz ezredorvos, Hamrák hadnagy, Dolezal főhadnagy.

A vadász-század roham-járőre.

**Hírek a II. zászlóalj árkai-
ból.** (Saját kiküldött vízbenálló
tudósítónktól). A legutóbbi na-
pokban a „kövér-Berta“ igen
gyakran kereste fel a II. zászló-
alj árkait. Kutattak a dolog nyitja
után és kislült, hogy a zászlóalj
egy századparancsnoka viszonyt
kezdett a molett orosz bestiával
s ezért küldözte oly sűrűn sze-
retetadományait.

Valamelyik este óriási izgalom
keletkezett a 7. század uszodá-
jában. A szigorított tengeralatt-
járó harc idején az első percben
tengeralattjárót sejtettek, de rö-
vid kutatás után kitűnt, hogy
Kabáczy zászlós uszik a vízben.
Erre a kedélyek megnyugodtak.

— Miért nem asszisztált az
orosz tűzéréség a P i tem-
plom égésnél?

— Megfigyelte, hogy az ezred-
főnyképész felvételeket készít.

A „Ludwig-baka“ legutóbbi
számában „Mire jó a gázmaszka“
címen megjelent hirre vonatko-
zóan a II. zászlóalj pótlólag
jelenti, hogy a foghagymás kol-
bász az ezred kolbászgárából
került a zászlóaljhoz és a vacso-
rának épen a vendéglátó házi-
gazda esett áldozatául. Egy teljes
hétre elvesztette étvágyát.

— **Március idusa az oroszok-
nál.** Az orosz 73. gyalogezred
bizonyára sokáig meg fogja
emlegetni 1917. március idusát,
amikor rohamcsapataink náluk
látogatást tettek. Egyik szomszéd-
os ezredünk által ugyancsak
hadosztályunk körletén elfogott
orosz főhadnagy igazolta az
oroszok veszteségéről alkotott
számításainkat. Borzadva emlé-
kezett meg a rettenetes, ellenál-
hatatlan pergőtűzről, az aknák
és gránátok okozta pusztításról,
rohamcsapataink söprő rohamá-
ról, amelynek a 73. orosz gya-
logezred első zászlóaljának al-
ezredes parancsnoka őt tisztel
áldozatául esett. Csupán halot-
takban 200 embert vesztek az
oroszok. Ugy látszik alaposan
működött az a két ágyú, mely
állandóan a zászlóaljparancsnok-
ságnak Möller alezredes által
pontosan megjelölt szállására irá-
nyította tüzeit.

Két levél.

„Kedves feleségem, édes kicsi párom!“
— Irja levelében, közlegény Nagy Gábor —
„Számolom a percet, az órát alig várom
Melyben ajkam az ajkadra újra ráforr
Imádkozzál édes fel a nagy Istenhez!
Terjessze védpajzsát a te Uracskadra .
Holnapután megyek édes kicsi párom
Hozzad szabadságra . . . hozzád szabadságra ...“

Bánatos borongós, remegő éjszakán,
Közlegény Nagy Gábor őrtállni ment.
Míg lelke otthon járt akácos udvarán
A süvítő golyóktól meg-megrettent.
S hogy jött a leváltás, mindent feledve
Felugrott! De jaj! Szívét a golyó átjárta.
S míg haldoklott, reszketően egyre suttogta,
„Megyek szabadságra ... megyek szabadságra ...“

„Kedves Julis hugom, édes sógorasszony!“
— Irja levelében káplár ur Nagy Balázs —
„Szíved a bánattól ketté ne szakadjon,
Múljon el feletted baj nélkül e csapás.
Hull zokogó könnyem, sűrű patakokban,
Gyászos levelemnek mindegyik sorára.
Elment a te Urad tegnapelőtt este!
Örök szabadságra . . . örök szabadságra . . .“

*Lebovics Sándor,
zászlós.*

Az utazás örömei.

— Humoreszk.

Sehogysé fért a fejembe, hogy nem mehetek még szabadságra, pedig már rég letelt az ideje... De hiába: nem estem bele a kiszabott 5 százalékba. Igen, de ha most nem megyek szabadságra, akkor a következő transzportnak már „nyíma” szabadság és kedves nőm és tizenégy jól nevelt árva-aspirantom hiába várják haza neveletlen apjukat.

A fedezékem szalmából készített fekhelyén számítottam egyik álmatlan éjszakámon, hogy mennyi is az az 5 százalék. A képzeletemben megjelentek a logaritmusok, négyzetgyökök. Előbb négyzetgyököt, majd logaritmust vontam magamból. Aztán pontosan kiszámítottam, hogy 5 százalék esetére csak a jobb alszárám és a térdkalácsom mehet szabadságra.

Hogy történt, hogy nem elég az hozzá, hogy egyszer csak fent ültem a vasuti kupében és szabadságos Offene Ordre-mat féltően szorongattam a kezemben. A vasuti kocsi teljesen megtelt tisztekkel. A nyolcüléses fülkében tizenheten szorongtunk. Egy főhadnagy képviselte a legmagasabb sarzsit. Rajtam kívül csak még egy géppuskás hadnagy izzadt velem szemben. Én egy szanitész zászlós ölében ültem, lábaim ellenben hegymászó cipőimmel egyetemben, a szemben ülő vitézségi érmes zászlós kabátzebeiben voltak.

A főhadnagy szép szőke fejét a géppuskás hadnagy ádámcsutkáján pihentette és csendesen már is elszendergett.

A fülke tele volt zsákokkal, kofferekkel, kozák pikákkal, srappel-emléktárgyakkal és tojással felt dobozokkal. A mellettem ülő zászlós epedő pillantásokat vetett a podgyász háló felé és irigyelte a zsákokat, hogy milyen kényelmes helyük van. Később kikéredzkedett ugyanó, de nem mehetett, mert rajta ültem teljes sulyommal a bal kezén, én pedig nem tudtam meg se mozdulni.

Fuldokolni kezdttünk. A főhadnagy elordította magát:

— Fű de meleg van;

— Nagyon meleg van!
zengett a kórus.

Allítsatok a fűtőkészülékeket hidegre!

Kisült, hogy a kupének nincs is fűtőkészüléke és csak mi fűtöttünk he így egymásnak.

Pardon mondja az egyik zászlós. szabad hadnagy ur a lábamat megmozdítani. Egészen elszibbadt. Tessék talán most leváltani ezt és a másik lábamra ülni.

Valósággal megbotránkoztam a zászlós önző kényelemszereteten:

— Mit gondolsz fiatal barátom? ... Azt hiszed, hogy most a Ritzben ülsz five o' clock teán?

Egyikünk elájult, de első segély nyújtásról szó sem lehetett.

Ebben a pillanatban a zsfolt folyosó mélyéről egy vészjtósló, velőt és vesét rázó hang hallatszott, majd ajtónk is kinyílt és egy öblös hangú csukakék sapkás galíciai kalauz beszól:

— Fárkárten bitte.

Egy órába tellett, míg a nagy szorultságban előkerestük a kis rózsaszínű papirokat.

— No hál' Istennek. Most legalább aludhatunk. Néhányan már lehungott szemekkel markirozták az alvást. Az én szememre nem jött az álom. Azon törtém a fejem, hogy mennyi késése lesz vajjon a vonatnak és vajjon mért nem írják elő a vonatoknak a késést, hátha akkor pontosabban robognának be.

Amint így töprengek, éjféljtájt egy altiszt világit a szemembe és harsányan kiáltja:

— Kérem az offene ordrekat!

A többiek káromkodva huzták elő a nyílt parancsokat és álmosan dörzsölték a szemüket. Én kárörömmel konstatáltam, hogy még nem aludtam el, tehát egy felébredés-spóreszom már van. Ellenben a nyílt parancsom gondos elrakása után buzgón neki készülődtem az alvásnak. Ezuttal elalvás előtti ima gyanánt nem az angolokat szidtam, hanem a vasutasokat. Hogy hamarább sikerüljön elaludnom, rögtön neki

kezdtém legközelebbi szabadságomat a szinusz és koszinuszokkal kiszámítani.

Az álom loppal közelgett... Ahá... csak gyere majd elcsiplek... Már épp azon a ponton voltam, hogy no most elalszom, amikor a bal lábamon a cipő nagyon zsenirozott. Szorította a lábamat az uj, adjusztált sárga cipő és folyton odafigyeltem.

— Ah lehuzom a cipőt! — Ügyesen egy kézzel nagy nehezen lehuztam. De így se tudtam aludni, mert most meg az zsenirozott, hogy nincs az egyik lábamon cipő... Lehuztam nagy nehezen a másikat is.

Melegem lett. Csurom viz voltam az izzadtságtól, de nagy nehezen még is elaludtam.

Azt álmodtam, hogy érettségi vizsgálaton examinál a matematika tanára és én sehogy se tudok neki Offene Ordre-t kiállítani. A bukástól való drukk ujjabb verejték-cseppeket préselt ki belőlem.

Mély álmomból egy vékony, feketesipkás hadnagy keltett fel:

— Kérem uraim az Offener Ordre-t.

Óriási morgás és mozgás az egész vonalon. Behunyt szemekkel veszik elő az összegyőrtött fiuk a nyílt parancsokat és alszanak tovább.

Az én szememből azonban már kiverték az álmot.

Dühösen néztem a szép angolbajuszos ellenőrző tisztre, de ő csak fél szemmel nézett rám, a másik szemével — világosan láttam — feltűnően tanulmányozta Offene Ordre-m azt a passzusát, ahol az áll, hogy orvosilag fertő és féregtelenítve lettem.

Pedig ebben a percben szörnyű viszketést éreztem a bal cspóm körül, valahol a lépem tájékán. Borzasztóan szerettem volna megvakarni, de nem mertem, féltem, hogy leszállit ez az ember még a vonatról.

— Mi az... tán viszket? kérdezte nem minden célzás nélkül.

— Á — ddehogy... Csak egy kicsit bizserég. Hehehe

— Hát akkor miért vakarja hadnagy ur?

— Én csak úgy masszírozom magam dadogtam morálisan teljesen megtörve. Szokásból . . . Tetszik tudni reumás az oldalom meg aztán ez a haránt-fekvés

Szuró szemeivel rám nézett, mint egy éjjeli kislétet, aztán a faképnél hagyott. Becsapta az ajtót és az ajtóval együtt becsapott engem, de becsapta az ájult zászlós görbe kisujját is, mire az magához tért.

A vonat fűtyült. Éreztem, hogy az én alvásomnak is befűtyültek

Dühösen rántottam magamra cipőimet és az ember hegyet megsturmolva kiugrottam a zsufolt folyosóra és állva próbáltam aludni. Ezt az állva alvást még békében, önkéntes koromban gyakoroltam. Sikerült is elaludnom, de pár perc múlva jött a magyar kalauz, kérte a jegyeket, aztán fél óra múlva egy magyar altiszt és egy óra múlva egy magyar tiszt jött és kérték a Nyílt parancsot.

Már világosodott. A fagyott ablaküvegen át derengett a szürke hajnal.

Ijedten menekültem be a sarokban lévő magányos diszkrét fülkébe, az egyetlen üres helyiségbe és magamra zárkóztam. Itt csak nem háborgatnak?

Mélyen elaludtam

— Egyszer csak felpattan az ajtóm és egy halványarcu exhumált ősz orosz generális teszi kezeit vállamra és sirszagu lehelletét arcomba fujva mondta:

Kérem az Offene Ordrét.

A tábournok csontjai zörögtek a bő forma ruha alatt. Csontváz kezeit felém nyujtotta. Pergamentszerű bőre fénylett és minden mozdulatánál csörgött, mint a száraz marhahólyag.

Engem a hideg rázott. A fejem undorral fordítottam félre, elszántan félrelöktem az orosz generálist és leugrottam a szálduló vonatról

Felbredtem

A fedezékem szalma ágyáról úgy látszik levettem magam, mert a következő pillanatban a legényem liszteszsákként rakott vissza.

— Hol vagyok János? — kérdeztem remegve, mialatt fájó csontjaimat tapogattam.

— Hol? Hát a dekkungban Nem mentünk szabadságra János?

— Jó vóna menni hadnagy ur

— Ja úgy No hát János holnap visszazivom a szabadság-kérvényemet . . . mondtam fogvacogva Jobb itt a lövézsárókban . Hál istennek csak álom volt az egész

— kart. —

§ **Rapporton** A főhadnagy századparancsnok rapportra stimelte egyik részegeskedő bakáját.

A baka a rapporton is bepityókázva jelenti be magát.

— Hát maga megint be van rugva? Hisz csak most jelenti rapporton, hogy tegnap berugott! És máma megint berugott?

— Főhadnagy urnak jelentem alássan, dadogta a vén baka . de a mail csak holnap jelentem

§ „Német nap.“ A harmadik zászlóalj tiszt menázsija Rubinstein hadnagy hosszas apellálása után végre is behozta a németnapot. Hetenkiint egyszer németül beszélnek az idegen ajku tiszt kedvéért.

Az egyik ilyen német-napon esett meg, hogy Rubinstein egy kis nyelvtani vitát provokált. Vita közben szóba kerültek a következő német összetett szavak, mint Trinkgeld, Kleingeld, Bargeld stb.

Rubinstein hirtelen felkiáltott:

— De hiszen akkor a magyar a német nyelvből veszi át a leggyakoribb szavait.

Hogy hogy? — kérdezték egyszerre többen is.

— Hát úgy — felelte Rubi diadalmasan, hogy ti is minden nap azt mondjátok *jöregeld* . már pedig ez a németből van átvéve

§ **A tréneknél.** Két trén tiszt beszélget a sátoros tréncoksi mellett.

— Barátom, mondja az egyik, Gorlice az semmi és nem is volt semmi

— Már hogy mondhatasz ilyet!

— Mondom: Gorlice az nem volt semmi. Ellenben a nasszau iütközet az volt csak igazi iütközet.

— És nagyobb volt mint a gorlicei áttörés? Az lehetetlen

Mondom: nagyobb. Mi az a Gorlice? Ellenben: Nasszau . . . Nasszau!!

— No és milyen beosztásod volt neked a nasszau iütközetben?

Nekem? Semmi! Hanem a nagyapám vett részt a nasszau iütközetben 1813-ban.

— Ja úgy . hát akkor mit henegepsz te?

— Igen . da a nagyapám vére csergedez az én ereimben is

§ **Jogos aggodalom.** Csomagok érkeztek karácsony után az első századhoz. A csomagokat mustrálják sorra a bakák. Mindenki keresi a magáét. Régen vártak már az alkalomra.

Az egyik baka vizsgálgatja a csomagját, amelynek a fél oldala lyukas.

— Ugy látom testvér — mondta szomoruan — az én csomagom *stráifsuzt* kapott

A másik baka, akinek meg egyáltalán nem jött meg a csomagja, a fejét vakarva válaszolta:

Az enyém meg úgy lehet — *gellert* kapott valahol

=====
Gyarapítsuk esredünk ösvegy

=====
és árva-alapját!
=====

Klein őrmester.

Méltán tarthat igényt „az ezred legbátrabb katonája“ kitételre. Hosszu harctéren tartózkodása alatt több ízben szolgáltatott bizonyoságot vakmerőségig menő bátorságról, a legutóbbi vállalkozás alkalmával pedig szintén megfelelt a hozzáfűzött várakozásnak, mert a vállalkozás kiváló sikere nagyrészt az ő elszánt, akadályt nem ismerő, gyors munkájának köszönhető.

Nincs kitüntetés, ami mellé ne diszitené. Legutóbb a német kitüntetésre terjesztették fel, mit bizonyára szintén megkap.

A vadász századhoz tartozik s Diez hadnagynak, a vadászszázad parancsnokának büszkesége. A B.-menti téli vállalkozás sikere is neki köszönhető. Akkor egy egész századot támadott meg néhány emberrel, szorongatott tábori őrseinket megsabadiította, az oroszokat elűzte s azok közül foglyot is ejtett. Augusztus 31-én a delejowi súlyos napon a legdühösebben lövöldözött faluba ő vezetett be egy kisebb járőrt, hogy csapatainknak municiót hozzon. Bátorságát akkor idegen ezredek tisztjei is megcsodálták.

Nincs olyan vállalkozás, melyben Klein őrmester részt ne venne és mindegyikben önként. A Klein őrmester neve fogalom,

a bátorság, vakmerőség és elszántság fogalma, nemcsak századánál és ezredénél, hanem az egész divíziónál, ahol nevét vállalkozások előkészítésénél megszólván számításba veszik.

Ha járőrt vezet, ő megy legelől, ő nyit kaput saját akadályainkon, ő csuszik legelőször az orosz dróthoz, ő vágja át ollójával a tövises akadályt, ő kiáltja az első hurrát és ő ugrik be legelőször az ellenséges árokba.

Klein Fülöp őrmester az egész hadcsoport legszebben dekorált altisztje, aki ép úgy rászolgált a mellét diszitó aranyéremre, mint a bronz vitézségi éremre, amelyek között még három kis ezüst és egy nagy ezüst érem kapott helyet,

De Klein őrmester nem csupán a vállalkozásoknál vezet, hanem segítőtársa parancsnokának a kiképzésben s fáradhatatlanul tevékenykedik. A rezerva idejében ő segített kiképezni rohamra a vadászszázad kiváló csapatát, amelybe gyakran önt elket és bátorságot az ő elszánt magatartása. Möller alezredes gondoskodott is, hogy ebbeli fáradozása s jó példája ne maradjon jutalom nélkül.

Ha valaki az ezredben, akkor Klein őrmester megérdemli a „betyár-fiu“ jelzőt.

(Csatár.)

KULONFÉLÉK.

A márc. 15-iki vállalkozás szereplői. Öröm és büszkeség tölti el az ember lelkét, ha végignézi a Ludwig bakák vadászszázadának legénységét. Csupa válogatott, jól termett, bátor fiú, akik a félelmet csak hirtől ismerik. Olyan stramm fiúk, hogy bizvást felveszik a versenyt az elit német ezredekkel is. Most, a márc. 15-ére virradó hajnalon megmutatták, hogy mit tudnak. Betörték az orosz állásba, foglyokat ejtettek és az ellenálló muszkákat sorra legyilkolták. A legénység közül a legszebb dicséret Klein Fülöp őrmestert illeti, aki mindenütt elől ment. Ő vágta át a drótkadályokat és ő volt az, aki elsőnek dobta be kézigránátját az oroszok közé. Ennek a sikernek kapcsán kapja a kiváló őrmester a *hetedik* vitézségi érmét. Mellette különös dicsérettel és elismeréssel kell megemlékeznünk Cvikkel örvezetőről, Lippay szakaszvezetőről, Fischer és Réthi káplárokról. Szinte lehetetlen itt felsorolni mindazoknak a neveit, akik a vadászszázad vállalkozásában sikerrel vettek részt. Még csak Pál Gusztáv, Sötér Vilmos, Nagyi Imre, Skalandy Mihály, Gönczi Miklós, Losonczy Bálint, Oravec, Lakatos, Bede, Schwarcz és Kalmár neveit említjük, akik különösen derekasan viselkedtek az ütközet alatt. Nem szabad megfeledkeznünk a gránátos osztagról se, amely szintén kitünően állotta meg helyét első komoly szereplése alkalmával valamint Kiss pionért is teljes elismerés

illeti, aki a vállalkozók után a drótkapukat gondosan becsukta.

— **Lapunk gyásza.** Egy elleneséges gránát f. hó 12-én halálosan találta Einhorn József tiszazslári születésű gyalogost, aki az ezredparancsnoksági telefonállomáson teljesített épen szolgálatot. Az esetben, aki a polgári életben nyomdász mesterséget folytatott, — lapunk állandó szerdétét gyászoljuk. A katonai temetőben hantolták el.

— **Reskó József őrmester.** Reskó őrmester többek közt arról is nevezetes, hogy mint géppuskás legény 1915. május 11-én fogságba került, ahonnan egy hónapi furfangos bujkálás után sikerült csak vissza szöknie.

Tudósítónknak alkalma volt a 2. géppuskás századnál Reskó őrmesterrel beszélni, ki így adta elő szökésének történetét:

— Niezwickánál történt, hogy az oroszok áttörték tőlünk jobbra a gyalogosított lovasságot. Az áttört frontrészetet egy cug 65-ös baka és egy géppuskás osztag tartotta. Alig minden tíz lépésre esett egy baka, az oroszok meg nagy tömegben támadtak. Az utolsó pillanatig kitartottunk, így kerültünk 1 géppuskánkkal orosz fogságba. Az oroszok nem bántották a géppuskásokat, noha nem valami barátságos pillantásokat vetettek ránk.

Három napig étlen-szomjan maguk előtt hajtották az oroszok a magyar foglyokat. A foglyok száma utközben mindig nőtt, mert az nap a muszkának nagyon jó napja volt. Utközben a civilek alamizsnáiból éltünk, különben éhen halhattunk volna. Tarnopol alá ért már a szomorú menet, amikor én egy őrizetlen pillanatban elmaradtam a menettől és egy civil házába menekültem be. A civil szerencsémre pártfogásába vett, elrejtett és később ruhát is adott nekem, amit rögtön magamra öltöttem. Még az nap este civilben visszafordultam a front felé. Főként éjjel meneteltem. Nappal elbujdosom a házakba, padlásokra. A legkeservesebb nélkülözések között jutottam el Turkáig. Itt voltak az orosz tűzvérségi állások. Miután nem tudok se lengyelül, se oroszul, *némának* tettem magam és ez sikerült is

eleinte. Később az orosz hadosztály parancsnokság csendőrei elfogtak és mint kémét, előállították a parancsnokságra. Itt mindenféle kísérletet tettek velem, hogy leleplezzenek. Pisztolyt süttöttek el a fülem mellett, orvosok elaltattak, csakhogy eláruljam magam, hogy nem vagyok süket-néma. Én — hál istennek álltam a próbákat. Végleg kimondták reám, hogy süket-néma vagyok. Ettől kezdve azután szabadon mozogtam az oroszok között. Az orosz trén látott el élelemmel. Junius 11-én, tehát pont egy hónapra fogságba jutásom után ütött a megváltás órája. Csapataink diadalmasan nyomultak előre, az orosz hordák visszavonultak mindenütt. Lerongyolva, kiéhezve kerültem vissza ezredemhez, ahol óriási lelkesedéssel fogadtak. Azóta itt vagyok az ezrednél és bizony *nem szeretnék még egyszer fogságba jutni.*

A kis zömök termetű, szőke, kékszemű fiatal őrmester az utolsó szavakat már villogó szemekkel mondta. Hogy pedig igazat mondott, annak tanui a mellén ragyogó négy kitüntetés: Két nagy ezüst, a kis ezüst és a bronz vitézségi érem.

— **Hősi halottaink.** Február és március havában ezredünkben a becsület mezején maradtak: Szitha Sándor (Nyiregyháza) hadapródjelölt márc. 15. Nagy András (Nagyhalász) márc. 9-én. Einhorn József (Tiszaeszlár) márc. 12-én. Katona József (Nagydobrony) márc. 15-én. Selner Dezső (Sárospatak) márc. 15-én. Balla Ferenc (Czetzfalva) márc. 16. Nagy András (Hernádnémeti) febr. 25. Valamenyien a 65. gy.-ezred katonai temetőjében pihennek. Emlékük az ezred áldozatkész hősiességét hirdeti.

— **Időjárás.** Az időjárás teljesen megenyhült, ami azonban nem okoz igen nagy örömet a stellungban tartózkodó harcosoknál, mert a hóolvadás borzasztó sok bajt okoz, amit leküzdeni igen nehéz. A kora tavaszi nedves időjárás sárosná tette ismét a galicziai utakat, amelyben agyig süppednek a trénszekerek. Csak az a remény biztat, hogy rövidesen megszabadulunk az év legkellemetlenebb időszakától.

KITÜNTETÉSEK

A márc. 15. fényes sikerű vállalkozás résztvevőinek majdnem mind-egyike kitüntetésben részesült:

Nagy ezüst éremmel lettek kitüntetve másodizben: Réti István káplár (Jagd.) Reskó József őrmester (M. G. II.)

Nagy ezüst éremmel: Fischer András káplár, Czwickel Lajos őrv., Lippai Zsigmond szkv., Orosz Sándor őrv., Reiter Dezső önk. káplár, Mezei András káplár, Schwartz Mór, Bede Béla, Kiss Gábor, Puki János, Sötér Vilmos, Pál Gusztáv, Szkalandy Mihály, Nagy Imre, Oravecz Mihály, Lakatos András (Jagd.), Fialkovszky János önk. szkv., Terenyi Péter szkv., Kiss István káplár (Rohamiskola), Veres György, Seres Benjamin, Pete László káplár (M. G. II.), Karmoneczki Ferenc káplár, Nagy János szkv. és Tolnai Gábor őrmester (M. G. III.)

Kis ezüst éremmel másodizben: Jazinak Vaszil őrv. (Jagd.)

Kis ezüst éremmel: Frecska János kápl., Balogh János, Csákány József őrv., Varga Pál, Csanó Mihály, Kalmár János, Sztanek István, Orosz József, Szabó Gábor, Kacsur György, Garai Mihály, Velber Dávid, Vámosi Gáspár, Gönczi Miklós, Wiesinger István káplár, Babjak Péter, Baráth József, Révész István, Gazdag Péter, Rokusz Gyula, Kopik Miklós, Telicska László, Oláh Lajos, Szilágyi István, Molnár Ferenc, Perge Ferenc őrzetők, Balla Bálint, Turányi József, Sallai József, Pázmány István (Jagd.), Ricsei Ferenc káplár, Schwartz Arnold káplár, Varga József (gránátos-osztag), Szébeny József szkv., Soós Sándor kápl., Botos József, Kádár Dezső, (Rohamiskola), Nagy Gábor törzsőrm., Biró Pál őrv., Lacsnay András önk. kápl., Varannai József őrv., Gyarmati Károly őrv., Asztalos Antal őrv., (M. G. II.), Gerzsenyi káplár, Pongrányi István káplár (M. G. III.)

Azonkívül 7-en kaptak másodizben és 68-an elsőizben bronz érmeket.

Ezredünk özvegy és árva alapja, a legutóbb kimutatott **50,129-96** koronáról a mai napig **65,565-29** koronára emelkedett. Ez az összeg még mindig kevés, ugyszólván csak egy csepp a tengerben, ha ezredünk özvegyei és árváinak segélyezéséről lesz szó. A gyűjtés serényen folyik tovább. Utól akarjuk érni azokat az ezredeket, akik e nemes cél érdekében immár százezreket gyűjtöttek össze. Mai kimutatásunk élén a pótzászlóalj öt hónapos gyűjtésének eredménye vezet **5962-36** koronával, amely összeget Glockner kapitány küldötte be a tábori ezrednek. Ezt a nagy summát főként a legény-ség adta össze, de tisztiek is szerepelnek a részletes kimutatásban nagyobb összegekkel.

A mögöttes országrészben is mind szélesebb rétegekben mozdul meg a közönség, hogy adományával, bármily csekély legyen is az — özvegy és árva alapunkat növelje. A legtöbbje a „Ludwig baka” kiadóhivatala útján küldi be adományait. Tállya, Mád, Gáva, Tiszalök, Rakamaz községek jegyzői gyűjtőíven gyűjtöttek alapunkra kisebb nagyobb összegeket. A nemes gyűjtők és adakozók fogadják köszönetünket. Az adakozóknak nyomban megindítottuk tábori újságunkat.

Ujabbán a következő összegek folytak be özvegy és árva alapunkra: A Ludwig baka kiadóhivatala eladott példányokért **2000 K**, az I. Bataillon tisztimenáziájának perselyéből **850 K**, Andó Sámuel jegyző gyűjtése Gáva (kilenc előfizető) **25 K**, Barna Gábor főhadnagy **100 K**, Diez Günther hadnagy **50 K**, Harmath Sándor és Lazarovics Sándor zászlósok **20—20 K**, Oertel Theodor alezredes (A Muukács szerk. útján) **20 K**, Grünwald Nándor zászlós **30 K**, Belitzky és Schumnitzky hadnagyok **10—10 K**, Sin-

ger Béla hadapród **9 K**, Fekete István tábori lelkész **50 K**, Liskó Elemér főhadnagy **20 K**, dr. Gottfried Béla segédorvos **3 K**, Makay Bertalan 5. sz. tábori ágyusezred **5 K**, Jónás és Cselár zászlósok **10—10 K**, Rakamaz község **50 K**, Bernáth Béla orsz. képvis. **20 K**, Porzsolts Ádám ref. lelkész Tiszaszentmárton és Füzesérvy Tamás Füzesér **10—10 K**, Mihályi Klári Tiszanagyfalu **5 K**, Magyar-Francia biztosító R.-T. miskolci vezérügynökség **2 K**, Kiváncsi Péter Nyiregyháza **10 K**, Muszka Andor **5 K**, Fleischer Ferenc Miskolc **10 K**, Rozsos Anna Kolozsvár **5 K**, Ritli Gyula főjegyző gyűjtése Nagyhalász **60 K**, Hornoch Antal Oroszveg **15 K**, N. N. Miskolc **20 K**, Simon Mózes hadnagy **10 K**, Tiszalök község jegyzőjének gyűjtése **20 K**, Prov. Offizier I. R. 5. **10 K**, Fried Mihály hadapród Reit. Batterie **32 20 K**, Székely Erzsike és Sárika Taktaharkány **10 K**, Debreceny Mihály Kigyós **10 K**, Ruhman Andor és neje korszoru megváltás címén a „Nyirvidék” útján, az ezred cigányzenekara tagjai (Patai Vilmos primás, Balázs Gyula cimbalmos, Medgyaszai Gyula, Budai Ferenc kontrások és Balogh Károly nagybögös) **30—30 K**. **Összesen 3609 korona.**

Ludwig-baka nóták.

(Negyedik sorozat.)

14.

Ludwig baka .

Ludwig baka hol eszi a vacsorát ;
Zöld erdőbe süti a nyers szalonnát
Csajkájába sej haj csepegteti a
[zsrját
Azzal kenegeti rövid száru bak-
[kancsát.

15.

Hatvanötös

Hatvanötös Ludwig-baka vagyok
A hazáért szívesen harcolok
Neki megyek oroszoknak, románnak
Dicsőséget szerzek a hazának.

Szeret is a királyom engemet
Elől vezet az ezredemet
Szól a banda vigan megyek harcba
Meg lesz védve a dicső magyar
[haza.

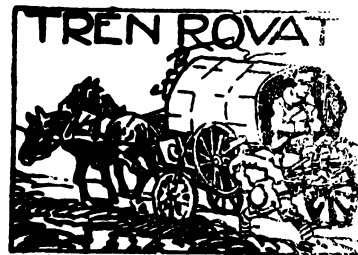
Haza megyünk végleg szabad-
[ságra
Visszagondolunk a nagy csatára
Ólelem a csárdás feleségem
Vitéz érem disziti a mellem.

16.

Megirtam

Megirtam a bus levelet feltettem
[a postára
El is megy, el is megy az édes
[anyám házába
Olvasd anyám olvasd el
Olvasd el a gyászpecsétetes levelem
Oroszország széles határában te-
[metnek el engemet.

Ha meghalok elássák a testemet
[a dekkúngba
Nincsen nekem édes anyám aki
[engem siratna
Anyám helyett megsirat egy
[muszka lány
Még az ég is szép csillagos ég
[is gyöngy harmatot hullat rám.

A tréskommandáns keserve.

— Rapport. —

(Idő: Lóvizit után. Hely: Egy gyalogezredbeli trénploc. Személyek: Főhadnagy, szolgálatvezető-örmester és a delikvenssek, valamennyien kicserélt, öreg, ötven éven felüli kocsisok.)

A kocsisok vorsriftosan adjusztálva, „pihenj” állásban. Le-lógó, öszes bajuszuk deres a hidedgtől, ballábuk fejét szaporán verik a havas, fagyos földhöz. Köhécselnek, szipákolnak, a mantlijok ujjával törlik a bajuszukat, olyik-oiyik kackiásat pókköd és idegesen nézegetnek arra, amer-ről a főhadnagy urat várják.

Az őrmester észreveszi az ezrediroda felől jövő főhadnagyot s mikor ez odaér „Habt-Acht“-ot vezényel és harsányan jelenti:

— Herr Oberleicidinánd meldi gehorzám fűnf mann.

A főhadnagy szalutál és oda-lép az első ember elé s várja a jelentést. Nagyon nehezen buzog a szó az öreg szájából, de mégis csak kivágja:

Főhadnagy urnak Veres Nagy Estván alássan jelentem rapportra gyüttem.

Miért?

— Alássan jelentem a lu erányában.

— Oszt miféle aránya volt annak a lunak?

— Alássan jelentem kicsit kozsos vót a fűli mellett.

Hát Veres Nagy Estván kapott-e kend orvosságot? — Ugy-e kapott. Megmondták-e kendnek mint kell azzal bánni? Ugy-e meg. Hát miért nem mosta meg kend, miért nem kente be kend? Kend nem magyar ember, mert ha az volna, ápolná és szeretné a jószágot. Mosná, kenné, gondját viselné. Kedvem volna kendnek olyan kettőt lekenni a képes felire, hogy a swaromléniába essék. De kend már nem mai gyerek, ha nincs tisztessége, nehéz már a fejébe verni, de azért megbüntettem kendet, hogy el ne felejtse, hogy ápolni kell a jószágot, ha kozsos a fűli mellett.

— Főhadnagy urnak Nagy Mihály alássan jelentem rapportra gyüttem a Marcsa miatt.

— Hát mi baja kendnek a Marcsával?

— Nem vakartam meg, jelentem alássan.

— Nem vakarta meg kend! Nem pucolta kend? Két ló van a kezére bizva, azzal se törődik kend? Lusta kend! Hallja kend a lövöldözést? Azok egész nap meg éjjel ott vannak a lövész-árokbán, nincs jó, meleg istálló-juk mint kendnek. Azoknak nem két lóra, hanem ezer meg ezer muszkára kell vigyázniok, meg kendre is vigyáznak, hogy nyugodtan vakarhassa a Marcsát. De kend csak a füle tövít vakarja. Nem szereti a jószágot, csak a pipát szereti. Hát egy hé-

tig nem fog pipázni, legalább lesz ideje a Marcsát vakarni.

— Karikás János alássan jelentem . . .

— Hát kendnek mi baja?

— Megköszönöm alássan nincs nekem semmi bajom csak a Bogár sántit a bal első lábára.

Rendben van-e öreg Karikás János, hogy a Bogár sántit? Miért nem jelentette be kend, hogy sebes a ló lába. Ganéjt tett rá kend, piszkos ganéjt a piszkos sebre, azután az Istenre bizta a többit. Hej! Azt mondom én magának Karikás János, nem becsületes ember az, aki a kincstár jószágát nem gondolja. Miért küldte magát a „Haza“ ide? Azért, hogy mindent tegyen meg, ami erejéből kitellik. Megérdemli-e hát kend a büntetést? Ugy-e meg. No hát majd meg is kapja, hogy megemlegeti még civilben is . . .

— Főhadnagy urnak Kis András alássan jelentem rapportra gyüttem a kanca miatt.

— Mi baja volt a kancának?

— Rossz a természeti jelentem alássan. Akaratos jószág, nem akar húzni, oszt csak úgy ösztökéltem. Csak úgy rálegyintettem egy kicsit.

— Úgy?! Csak egy kicsit?! Csak egy kicsit verte kend össze! Ha kendet öreg csont úgy meglegyintenek, Belzebub előtt állana rapporton. Mert kend a sátán fajzatja s a pokolba jut. Kendet haditörvényszék elé viszem! Érti e kend?

— Virág József alássan jelentem . . . megjelentem

— Miért?

— A szürke nem tűri a hátán a pokrócot.

— Nem-e? szóval feltörte a hám, mert kend nem tett alá pokrócot. Kend bundába bújik, pokrócot tesz a lábára, de nemcsak a saját pokrócát, hanem a szürkéét is. Igaz-e? No lám! Fázott kend, hát a jószágot egye meg a fene! Ez a magyar tisztesség? Nagy gazember kend, s ezért kérje meg az őrmestert, hogy adjon kendnek két óra vasat akkor majd rendbe gyűn a szürke háta is, meg a kendé is. Abtretien!

— al — or

— —

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

— Kiváncsi. Nézze meg az Új Idők március 11-iki számát. Mühlbeck Károly pompás rajzból megtudja, hogyan csinálják a lövész-árokok-újságot. — K. K. Miskolcz. A lapot megindítottuk. A 20 kor. felülfizetést más helyütt nyugtatjuk. — L. R. A fordítás meglehetősen logikus: savanyu viz — ásványviz, ennélfogva, savanyu tej — ásványtej. — Nagy káder. A Ludwigbakát — hir szerint már a nagy kádernél is olvassák. Tudósítónk egyenlőre onnan még nincs. Talán Ön vállalkozik? Nono! — K. I. I. Mi csak eredeti cikkeket hozunk. — Hajlékta!an. Sose sirjon. Ha nincs kvártélyja jöjjön ki ide a frontra. Talál itt „olcsó“ dekkungot, olcsóbbat mint amilyet Pesten kap. Bár megesis, hogy a fronton is drágán fizet meg ezért az ingyen lakásért. — I. o. Mäskor is szivesen látjuk. B. Jánosné, Budapest. Örülünk, hogy szereti tabori újságunkat és a hős Ludwig bakákat — de szerelmi viszonyok kötésére nem vállalkozunk. — L. György. Az összeget ezen a néven nyugtattuk. Szent a béke! A lapot egy példányban kapják ezen-tul is. — Többeknek. Salamon-féle interwju a legközelebbi szá-munkban jön. Tehát: egy kis türelem. — D. M. Elretten-tés példájából itt közöljük szörny-szülött versét:

A jó reservának vége
Ludvig bakáknak képe
Harc tüzöl ége
Blynd falvának szépe
A falu egész népe
Biz utánuk lépe
Bezzeg a bakáknak képe
Savanyu lett
Mint uborka lébe . . .

— V. L. hadnagy. Azt mi is tudtuk, hogy a Magyar ezredek élemezése jobb mint a németeké. Most legalább tudjuk, hogy hová kell küldenünk hizásnak induló tisztjeinket — soványító kurára.

Katonai

egyenruhák, bundabélésű köpenyek, kabátok, mellények, zubbony, breeches-nadrág, pantalló, sweaters, téli meleg alsóruhák, meleg harisnyák, hálósások, fül- és nyakvédők, sapkák, csákok, nyakraválók, kardok, kardbojtok, kardkötők, keztyűk, rendjelek, szalagok, bőrneműek, összes szíjzat és felszerelési cikk, szóval minden, ami a táborban szükséges, jótállás mellett, legjobb minőségben beszerezhető

Tiller Mór és Társa

cs. és k. udv. szállítóknál

BUDAPEST,
IV, Váci-utca 35. szám.

A legelőgásabb szabás
TILLERNÉL kapható; mű-
vészi kiállítású egyenruhák
a legtartósabb és legszebb
kalmékból csak TILLER-
NÉL készülnek. ———

Tábori csomag Diana sósborszesz nélkül el nem képzelhető

mert élelemmel, ruházattal el vannak látva a katonák, de egészségüket semmi sem óvja meg jobban mint a

Diana - sósborszesz

Egy kis üveg ára 1 korona 30 fillér, nagy üveg ára 3 korona 50 fillér, legnagyobb üveg ára 7 korona.

Diana
Kereskedelmi
Pártfogósága
Budapest-Nádor-utca

Minden katona tudja már, hogy mi a
LYSOFORM